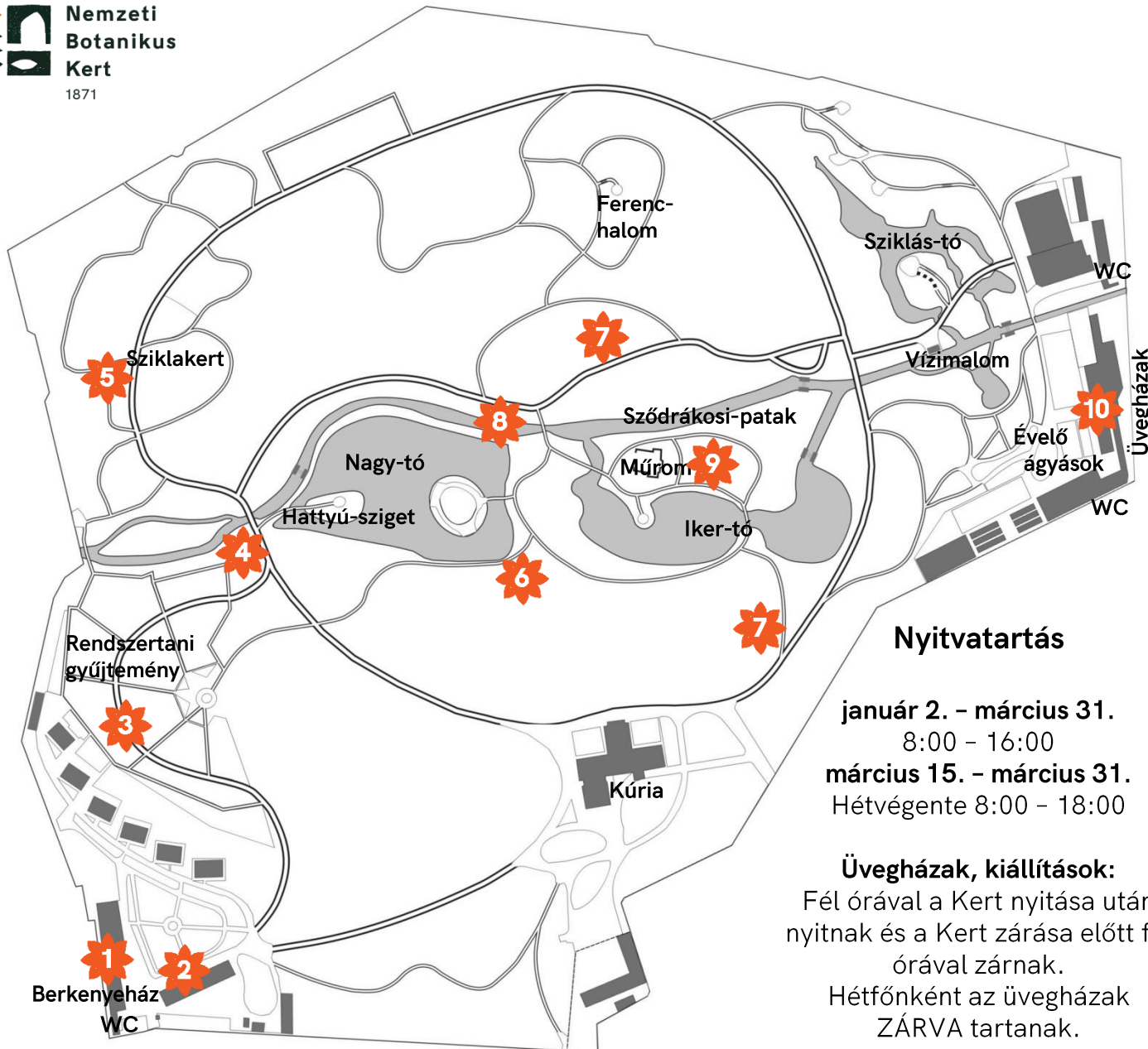

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Pompás hóvirág (*Galanthus elwesii*)

Nyitvatartás

január 2. - március 31.

8:00 - 16:00

március 15. - március 31.

Hétfőente 8:00 - 18:00

Üvegházak, kiállítások:

Fél órával a Kert nyitása után nyitnak és a Kert zárása előtt fél órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak ZÁRVA tartanak.

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy az aktuálisan virágzó fajok, vagy más időszakú látványok közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

↑
Bejárat

www.botanikuskert.hu

Böjtmás hava. Az idei télen pihentek a hólapátok, alig volt hótakaró a kertben, a létfontosságú csapadékot csak enyhe havazás és néhány kisebb eső adta. Az elmúlt öt év legszárazabb telén vagyunk túl. Kemény fagyok sem tizedelték a kertet, így a téli növényvesztés is kisebbnek várható. A faápolási munkákat befejeztük. A madarak napról-napra hangosabban szóló, szívderítő éneke és a sáfrányokkal kezdődő virágpompa jelzi, itt a tavasz!

1 Sétánkat kezdetjük a **Berkenyeházban**, ahol megismerkedhetünk a botanikus kertek szerepével, betekinthezünk a magbank rejtelseibe. A kiállítás rávilágít a biológiai sokféleség szerepére életünkben és megőrzésének jelentőségére. Felnöttek és gyerekek egyaránt találnak itt érdekességeket.

2 A Tornácosház előtti virágágyásokban sáfrányok és hagymás íriszek bontogatják szirmaikat, mely különösen napsütésben pompás látványt nyújt. A **hagymás íriszek** (*Iris reticulata*) két fajtája, 'Pauline' (lila) és 'Harmony' (kék), továbbá a sáfrányok három faja, a vad alakjában sárga virágú **korai sáfrány** (*Crocus chrysanthus*), a **sárgatorkú sáfrány** (*Crocus sieberi*), és a magasabb, élénk bíborszínű **illír sáfrány** (*Crocus tommasinianus*) fajtái kerültek a földbe, vegyes kiültetésben. Ezek dél-délkelet-európai fajok, mindnyájan jó vízelvezetésű, sovány vagy közepesen termékeny talajt és tűző napot igényelnek.

3 A Rendszertani gyűjteményben színes vesszőivel tűnik ki két somfaj, az egyik a **sárgavesszejű som** (*Cornus stolonifera*), a másik a **fehér som** (*Cornus alba 'Sibirica'*) mely sötétpiros vesszőjével díszít lombhullás után. Mindkettő terjedő tövű 2-2,5 m magasra növő lombhullató cserje. Metszést nem feltétlenül igényelnek, bár 4-5 évente a megújulás érdekében érdemes eltávolítani az öreg vesszőket. Napos fekvésben a vesszők színeződése erőteljesebb.

4 A Rendszertani gyűjteményt elhagyva a Nagy-tó felé haladva érdekes cserjéket láthatunk. A csupasz ágakon nyíló, jellegzetesen pókszerű, sárga vagy vörös, illatos virágaik különleges látványt nyújtanak. Lombhullató cserjék, melyek Észak-Amerika keleti részein, illetve Kelet-Ázsiában honosak. A kertészeti természetben leginkább a japán és molyhos varázsmogyoró keresztezéséből keletkezett **hibrid varázsmogyoró** (*Hamamelis x intermedia*) fajtákkal találkozunk. Magyar nevük a mogyoróhoz hasonló levelükre utal, de azzal semmilyen rokonságban nincsenek.

5 A Sziklakert sarkával szemben teljes nyílásban láthatjuk a **japán varázsmogyorót** (*Hamamelis japonica*), mely bokor vagy kistermetű lombhullató fa jellegzetes szétálló ágrendszerrel. Az időjárástól függően tél végétől kezd nyílni. Természetes élőhelye Japánban ligetes erdőkben, napsütötte bokros lejtőkön 200 - 1700 m magasságban van. Őshazájában kevésbé ültetett dísznövény, inkább vágott virágként népszerű. A helyi lakosok egyes vidékeken hajlékony vesszőiből tutajt, kosarat, kerítést fonnak.

6 A Nagy-tó partján futó út mellett jókora **vérmogyoró** (*Corylus maxima 'Purpurea'*) bontogatja barkáit. Fiatal hajtásai szürkék, mirigyszőrösök. Nagy szívés vállú, kerekded levelei néha enyhén karéjosak, felső részükön kétszeresen fűrészszélűek. Makktermését körülölelő, karéjos fogas csúcsú kupacs-levelek a termés fölött palackszerűen összeszűkülnek. Alapfaja erről kapta nevét is: csöves mogyoró. Olajtartalmú magja rokonához, a közönséges mogyoróhoz hasonlóan ehető. Délkelet-Európától Kis-Ázsián át egészen a Kaukázusig honos, fényigényes cserje. Legismertebb fajtáját, a vöröslő barkájú, levelű és termésű 'Purpurea'-t (emellett állunk), gyakran ültetik kertekben és parkokban.

7 Sokféle nyílik a kertben a hóvirág is, ezek közül az egyik legkorábbi a **pompás hóvirág** (*Galanthus elwesii*), mely a kereskedelmi forgalomban leginkább elérhető. Ez megjelenésében nagyon hasonlít a nálunk is honos **kikeleti hóvirághoz** (*Galanthus nivalis*), mely élőhelyeinek elvesztése miatt egyre inkább visszaszorulóban van.

8 A kerten átfutó Szódrákosi-patak partját lila szőnyegként borítja a nyíló **kárpáti sáfrányok** (*Crocus heuffelianus*) tömege. Kárpáti bennszülött növény, de két belső magyarországi termőhelyen is él, Beregben és Bakonyalján, gyertyános-tölgyes és ligeterdő tisztásain. Ismertetőjegye a lepellevelék csúcsán lévő sötét V alakú folt, mely megkülönbözteti a többi hasonló krókuszfajtától. Mivel nincs föld feletti szára, termését a talajban érleli. A háromélű felnyíló toktermés csak a magok érése után kerül a felszínre. A kárpáti sáfrány hazánkban VÉDETT!

9 A Múrom környékén két hazai hunyorfaj is nyílik egymás mellett. A narancseperfa tövében nyíló **illatos hunyor** (*Helleborus odorus*) nagy, tenyeres, sötétzöld, szőrös fonákú levele áttelel, virágai nagyok. Tőle balra virít a **kisvirágú hunyor** (*H. dumetorum*) melynek kopasz, világoszöld levelei ellenben nem telelnek át, s virágai is kisebbek társáénál. Mindkét faj VÉDETT és MÉRGEZŐ!

10 Az orchideák rendkívüli formagazdagsága miatt a legnépszerűbb dísznövények. Közel 25 000 fajukat tartják nyilván, nem is szólva arról a sok 10 000 hibridről, amit keresztezésekkel sikerült az "orchidealáz" kezdete óta előállítani. Egy-egy különleges fajtaért vagyoniakat fizetnek a tehetős gyűjtők. Virágaik elbűvölő szépségén és nehezen megközelíthető, rejtett élőhelyükön kívül nehéz szaporíthatóságuk is hozzájárul magas piaci értékükhöz. Egészen apró magvaik nem tartalmazzák a csirázáshoz szükséges tápanyagokat, ezt természetes élőhelyükön mikroszkopikus gombák révén kapják meg. Ennek híján azonban mesterséges körülmények között csak steril táptalajon, vagy a hajtáscsúcs szövettenyésztésével valósítható meg termesztésük. A papucsorchideák közé tartozó délkelet-ázsiai **vénuszpapucsok** (*Paphiopedilum*) azzal tűnnek ki a trópusi fajok közül, hogy nem a fák ágain megtelepedő ún. epifiták, hanem többnyire a dús avarban élő talajlakók. Nagy, 25 cm-t is elérő, viaszos virágaik magánosan fejlődnek. Nevüket jellegzetes papucs alakú mézajkukról kapták.